

Sport moet krachtsverschillen verkleinen

VK
22/10/02

De Formule 1 was dit seizoen dodelijk saai. Daarom wil de organisatie de concurrentie van Ferrari bevoordelen. Goede zaak, meent Pieter Verhoogt.

NA zijn vijf eerdere eindoverwinningen heeft Lance Armstrong ook in 2003 het algemeen klassement van de Tour de France op zijn naam geschreven. In tegenstelling tot de voorgaande edities was de voorsprong op zijn naaste concurrenten dit jaar echter beperkt tot enkele tientallen seconden. De toegenomen spanning was het directe gevolg van het extra gewicht dat de coureur volgens de nieuwe regels moest meetersen sinds zijn voorsprong in het klassement boven de anderhalve minuut kwam.

Ik kan me voorstellen dat u als

lezer het eerste deel van dit fictieve persbericht nog realistisch acht. Armstrong is immers ook komend jaar weer torenhoog favoriet in de zwaarste wielervedstrijd van het jaar. Maar het betoog over extra gewicht dat de Amerikaan als leider van het klassement zou moeten meetersen zal bij velen van u de wenkbrauwen doen fronsen. Dat kan toch niet waar zijn! Ik kan u (en Lance Armstrong) wat dat betreft gerust stellen. In de wielervedstrijd heeft men nog geen plannen voor ingrijpende maatregelen om de krachtsverhoudingen in het peloton binnen de perken te houden.

Formule 1 coureur Michael Schumacher en zijn Ferrari-rijtuig lijken de komende jaren echter wel degelijk te maken te krijgen met dergelijke revolutionaire maatregelen. De dominantie van het Italiaanse raceteam was de afgelopen jaren zo groot dat raceorganisatoren Ecclestone en FIA-voorzitter Mosley drastische reglementswijzigingen overwegen om de spanning in de races terug te krijgen. Michael Schumacher won dit jaar elf van de zeventien

races en stond bij elke race op het podium. Zijn teamgenoot Rubens Barichello is de enige die nog enigszins in zijn buurt kon blijven. De rest van het veld eindigde steevast op ruime achterstand. Slechts twee niet-Ferrari rijders slaagden er afgelopen jaar in een overwinning te boeken.

De oorzaak van de scheve krachtsverhoudingen is duidelijk vast te stellen. Het team van Ferrari heeft jaarlijks de beschikking over een budget van ongeveer 400 miljoen euro. De twee volgende teams in de ranglijst, Williams en McLaren beschikken jaarlijks over iets meer dan de helft van dat bedrag, terwijl een team als Arrows het moet doen met een kleine 50 miljoen euro.

Het gebrek aan spanning begint zich te wreken. Het afgelopen jaar is het aantal televisiekijkers – de sport trok op z'n hoogtepunt wereldwijd ongeveer 350 miljoen kijkers per race – fors gedaald. Hetzelfde geldt voor het aantal mensen dat de races live bezocht.

Dit heeft er toe geleid dat zowel televisiehuizen als sponsoren maatregelen eisen om de da-

lende populariteit van de sport een halt toe te roepen.

Ecclestone en Mosley hadden aan een half woord genoeg. Als geen ander onderkennen deze twee sportondernemers de commerciële waarde van hun 'product' en het belang van 'competitive balance', oftewel beperking van de krachtsverschillen tussen de deelnemers. Hoe spannender een race of een wedstrijd, hoe interessanter voor de kijkers en dus voor sponsors. Onlangs presenteerden zij dan ook een pakket van maatregelen die bijdragen aan verkleining van de sportieve ongelijkheid. Van het beperken van aerodynamische aanpassingen tot het rijden op gelijksoortige banden en het eerder genoemde kunstmatig verzwaren van de bolide van de klassementsleider wanneer deze een bepaalde voorsprong bereikt.

Hoe merkwaardig dergelijke maatregelen ook mogen lijken, ze worden in diverse sporten al jarenlang toegepast. Vooral in Amerika, waar sport al langer wordt gezien als *big business*, houden sportorganisaties zich uit econo-

mische overwegingen bewust bezig met het managen van de onderlinge krachtsverhoudingen. Sommige sporten kennen een plafond voor de totale salarissom die clubs mogen uitgeven. Inkomsten uit de verkoop van uitzendrechten, shirtjes en petjes worden weloverwogen herverdeeld en het draft-systeem heeft mede tot doel elk jaar de grootste nieuwe talenten onder te brengen bij de clubs die het jaar ervoor als laagste eindigden.

In Europa zijn collectieve afspraken over het managen van krachtsverhoudingen binnen competities minder gangbaar. In tegenstelling tot Amerika kennen wij vooral 'open' competities met de mogelijkheid van promotie, degradatie en internationale wedstrijden. Toch kennen zowel de Duitse *Bundesliga* als de Italiaanse *Serie A* constructies waarbij de rijke topclubs bijdragen aan de begroting van hun minder gefortuioneerde concurrenten. In het besef dat zij naast hun eigen sportieve belangen een gezamenlijk economisch belang hebben.

De huidige economische malai-

se heeft in de sportwereld best name gevolgen voor de clubs, atleten en landen in de subtop. Toppers zullen hun commerciële waarde voor sponsors en televisie over het algemeen behouden. Het is vooral de tweede groep die pas op de plaats moet maken en daarmee het verschil met de top zal zien groeien. Zie het voorbeeld van de Formule 1, of de situatie in het Nederlandse betaalde voetbal. Om de nadelen van een degelijke verschraling tegen te gaan zouden sportbestuurders er goed aan doen zich tijdig te verdiepen in de voor- en nadelen van de diverse mogelijkheden om de *competitive balance* in hun competitie te managen en zo de commerciële waarde te maximaliseren. Dat ze daarbij op weerstand en sportieve tegenargumenten stuiten is logisch en onvermijdelijk. Maar topsport is geen spelletje meer en economische ratio is nodig om de levensvatbaarheid van clubs en competities te waarborgen.

Pieter Verhoogt is als senior manager werkzaam bij KPMG Bureau voor Economische Argumentatie